

สัมภาวนบุพพบท กัมมชารยสมาส

สัมภาวนบุพพบท กัมมชารยสมาส คือ กัมมชารยสมาสที่มีบทหน้าอันท่านประกอบด้วย
อิติ ศัพท์ บทหลังเป็นประธาน แปลว่า ว่า.....

ดังนี้

ขตุติโย (อห) อิติ มาโน ขตุติยมาโน

(อ.มานะว่า อ.เรา เป็นกษัตริย์ ชื่อว่า ขตุติยมาโน ๆ แปลว่า อ.มานะว่าเป็นกษัตริย์)

สตโต อิติ สญญา สตตสญญา

(อ.ความสำคัญว่า เป็นสัตว์ ชื่อว่า สตตสญญา ๆ แปลว่า อ.ความสำคัญว่าเป็นสัตว์)

สมโณ (อห) อิติ ปฎิญญา สมณปฎิญญา

(อ.ปฎิญญาว่า เราเป็นสมณะ ชื่อว่า สมณปฎิญญา ๆ แปลว่า ปฎิญญาว่าเป็นสมณะ)

วิเคราะห์บทสมาส

ธมฺมสญญา (อ.ความสำคัญว่าเป็นธรรม)

ธมฺโม อิติ สญญา ธมฺมสญญา

ธมฺมสงฺขาโต สภาโว (อันบัณฑิตนับพร้อมแล้วว่าเป็นธรรม)

ธมฺโม อิติ สงฺขาโต ธมฺมสงฺขาโต สภาโว

ธมฺมสมฺมโต สภาโว (อันเขาสมมุติแล้วว่าเป็นธรรม)

ธมฺโม อิติ สมฺมโต ธมฺมสมฺมโต สภาโว

ปาณสญญิตา (อ.ความเป็นแห่งบุคคลผู้มีความสำคัญว่าเป็นสัตว์)

ปาโณ อิติ สญญิตา ปาณสญญิตา

แบบฝึกหัดท้ายบท

จงวิเคราะห์บทสมาสต่อไปนี้

๑. อนิจจสณฺญา (อ.ความสำคัญว่าเป็นสิ่งไม่เที่ยง)
๒. อตฺตทิกฺกุจฺฉิ (อ.ความเห็นว่าเป็นอัตตา)
๓. ยายนฺมตฺตํ วตฺตํ (อ.วัตถุ สักว่าอันยังอรรถภาพให้เป็นไป)
๔. ฐมฺมสงฺขาโต สภาโว (อ.สภาวะ อันบัณฑิตนับพร้อมแล้วว่าเป็นธรรม)
๕. ปรมฺกณฺทสณฺญิตา (อ.ความเป็นผู้มีมีความสำคัญว่าเป็นภักษะของผู้อื่น)